

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 8.—, ino-
zemstvo Din 64.—.

Poštno-čekovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Karlova 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrtni strani Din 500.—, 1/4 strani
Din 250.—, 1/8 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Tako Nemci — kako mi?!

Nemški nacionalci (narodnjakarji) so nam štajerskim Slovincem v nemilem spominu. Bili so to ljudje, ki so v nekdanji Avstriji uganjali najgršo in najnesramnejšo ponemčevalno politiko. Opirali so se na državno oblast, ki je bila nemška in je z vsemi sredstvi, ki jih ima državna uprava, podpirala ponemčevanje. Gmotna sredstva, kolikor jih državna uprava ni mogla dati na razpolago, pa so oskrbela za ponemčevanje nemški Schulverein in Südmarcha in slična nemškonacionalna društva. Štajerski in koroški Slovenci smo mogli ohraniti svoj narodni obstoj v najostrejšem in najtežavnejšem boju z nemškim nacionalizmom in njegovimi nasilnimi in nemoralnimi metodami. Mlajši naš rod, ki je zrastle po svetovni vojni, tega boja, ki je zahteval vso energijo naše narodne zavesti, ne pozna. Spozna pa lahko vsaj oddaleč njegovo težino in njegovo usodnost za naš narod, ako premoštri nemški nacionalizem v njegovem sedanjem udejstvovanju.

Udejstvovanje nemškega nacionalizma po svetovni vojni je takšno, kakršno je bilo v nekdanji avstrijski državi. Dokaz za to so koroški Slovenci, ki so ostali v Avstriji. Ostali so to, kar so bili prej, uboge žrtve nemškega nacionalizma in njegovega edinega cilja: ponemčevanja. Zveza narodov je Avstriji prepovedala ponemčevanje Slovencev ter zahtevala od nje, naj slovenski manjšini zagarantira z lastnimi zakoni obstoj in razvoj slovenske narodnosti in slovenske prosvete. Avstrija je Zvezi narodov to obljubila, toda svoje obljube do danes ni izpolnila. Dala ni slovenski manjšini niti ene slovenske šole, marveč uganja v takozvanih dvojezičnih šolah, ki pa so v resnici enojezične, najpogostejše ponemčevanje slovenskih otrok.

Pred svetom poudarjajo avstrijski mogotci svojo zvestobo določbam Zveze narodov, ki jim je že večkrat oskrbela mednarodna posojila, ki so avstrijskemu gospodarstvu prav dobro došla. Tudi napram Slovincem se ti gospodje včasih ponižajo do takih obljub. Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg je lani vpravi na naslov koroških Slovencev izjavil, da jim bo država naklonila »vzorno« zaščito. Letos po povratku iz Prage je to izjavo ponovil z ozirom na vse narodne manjšine v Avstriji. Toda v Avstriji ne velja, vsaj kar se tiče slovenske narodne manjšine, pregovor, da obljuba dela dolg. Nemški nacionalizem na Koroškem svoje dolžnosti do slovenske manjšine ni izpolnil ter je tudi ne bo izpolnil, čeprav bi se

osrednja vlada za to potrudila, ker je po svojem bistvu nacionalni prenapetost, zaigranec, hinavec in krivičnik.

Da je ta njegova označba povse stvarna in upravičena, tudi dokazuje najnovejši ukrep nemškega nacionalizma v narodno-socialistični Nemčiji. Voditelj nemškega narodnega socializma je opetovano izjavil, da odklanja vsako ponemčevanje ter da bo narodno-socialistična Nemčija svojim narodnim manjšinam naklonila vso le mogočo zaščito. In kakšna je ta zaščita? Ta zaščita bo lužiške Srbe, edini ostanek nekdanjih Slovanov, ki so bili naseljeni v Nemčiji kot prastari domačini, oropala narodnosti ter jih dokonca ponemčila. V prestolici lužiskih Srbov Budišinu (Bautzen) obstoja narodno-obrambno in prosvetno društvo »Domovina«, ki mu je bilo te dni od državne policije sporočeno, da mora sprejeti društvena pravila, ki jih je izdelala policija, ali pa se raziti. »Domovina« se mora odselej imenovati »Zveza vendsko govorečih Nemcev«. Cilj in namen društva ni več, da zastopa narodne interese lužiskih Srbov, ampak samo še »neguje vendske navade«. Vsi pododseki, tako pevski, telovadni, mladinski, so razpuščeni in se v novih pravilih ne omenjajo več. Priključiti se morajo narodno-socialističnim or-

ganizacijam. Krajevna društva lužiskih Srbov se ne smejo več organizirati v mejah verskih občin (župnij), ampak le po okrožjih narodno-socialistične stranke, da je »nadzorstvo lažje«. Predsedniki teh društev izgubijo svoje dosedanje ime ter se morajo odslej nazivati »narodno-socialistični krožni vodje«.

Tako je nemška vlada, ki z najpaznejšim očesom zasleduje usodo slehernega nemško govorečega človeka na zemeljski obli in se pri vsaki priložnosti baha, da je narodnim manjšinam naklonjena, sklenila, da z enim samim zamahom stre vse ostanke starodavnega slovanskega življa, ki se je skrivalo še v hribovju Lužic in obalnih reke Spree. Po italijanskem zgledu jim je sedaj vzeto edino kulturno žarišče, katero gotovo ni bilo nemštvu, ki ga je od vseh strani obdajalo, nevarno že radi svoje malostevilnosti ne. Lužiški Srbi so sedaj obsojeni na narodno smrt. Takšna je nemškonacionalna pravičnost do Slovanov. Pristojnim činiteljem v naši državi pa ta žalostna dejstva nemškonacionalne zaščite slovanske narodne manjšine sporočamo v preudarek in ravnanje po načelu vzporednosti in vzajemnosti. Kdor drugim pravice ne da, sam pravice ne zasluži. Nemško-švabski Kulturbund in njegove podružnice naj se ozrejo v sijajen primer narodne zaščite koroških Slovencev in lužiskih Srbov.



V NAŠI DRŽAVI.

Vrnitev kneza namestnika. Knez namestnik Pavle se je vrnil 9. februarja iz Pariza preko Ljubljane v Beograd.

»Kmetijski list« s simpatijo poroča o obstrukciji poslancev v narodni skupščini. Ta obstrukcija ni stvarno v ničemer upravičena, marveč samo služi političnim težnjam gotovih strankarskih voditeljev, ki nimajo med ljudstvom nobene zaslombe. Vršijo se z divjim tuljenjem nekaterih poslancev, med njimi slovenskih kmetijcev, in razbijanjem po klopetih. To je gotovo vredno vse obsodbe. »Kmetijski list« pa nima za to nobene obsodilne, marveč samo priznalne besede. Z nekim zadovoljstvom ta list končno pripominja, da leži »nadležnost« opozicije nekaterim kakor kamen v želodec. Da, kakor kamen je ta zlohotna obstrukcija Jevtičevcev, liberalcev in kmetijcev, in sicer kamen v obraz ljudstvu, ki mora take poslance in njihovo »delo« drago plačati z davčnim denar-

jem. Ko pa bodo ti poslanci poslani domov, se bo ta kamen odvalil od ljudstva.

V DRUGIH DRŽAVAH.

VAŽNA POLITIČNA POSVETOVANJA VISOKIH OSEBNOSTI V PARIZU.

V minulem tednu so bile oči celega sveta uprte v Pariz, kjer so se vršila medvladarji in zunanjimi ministri glede miru v Evropi važna posvetovanja. Iz Londona v Pariz se je pripeljal naš knez-namestnik Pavle. Bival je tamkaj romunski kralj Karol, bolgarski kralj Boris, avstrijski podkancler knez Starhemberg, sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov in še razne druge politične osebnosti. Omenjeni vladarji so obiskali predsednika francoske republike Lebruna. Sprejet je bil na razgovor francoski ministrski predsednik Sarraut in zunanji minister Flandin. Glavni predmet razgovorov je bil o bodoči trozvezi: Anglija, Francija, Rusija. Druga glavna točka razgovorov je bil položaj v osrednji Evropi, ki je nastal radi vojne Italije z Abeinijo in radi neprestanega oboroževanja Nemčije. Naš knez namestnik Pavle je ponudil v Parizu nove predloge za zava-